

Drávamenti Óvodák, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

**7988 Darány, Rákóczi u. 117
Levezési cím: 7570 Barcs, Pf: 133
Telefon:82/565-195, Fax: 82/ 565-196
OM:202207**

Környezetvédelmi Program

Környezeti nevelés – környezettudatos magatartásformálás

Tartalom

Bevezető	3
Környezettudatos magatartás alakítása az óvodában	3
Feladataink	4
Módszerek	5
Innovációs projekt alkalmazása	6
Környezeti nevelés 4 fő területe:.....	6
Sikerkritériumok.....	9
Záró gondolatok	10

Bevezető

A Drávamenti Óvodák 13 tagintézményből álló óvodák csoportja.

Intézményeink a Duna- Dráva Nemzeti Park térségében helyezkedik el. Fekvésünk egyedi értékeket kínálnak, jelen van a gazdag történelmi múlt és mindig változó természet, élő természet.

Adottságainkat felismerve Helyi Programunk kiemelt feladatai közé tartozik a környezet megismerése, megszerettetése és a környezet védelme, a környezet tudatos magatartás alakítása.

Környezettudatos magatartás alakítása az óvodában

A környezeti nevelés kultúrára, világméretűre és életmódra nevelés.

Az ember világmérete, értékrendje tapasztalatokon alapul.

A gyermekkor benyomásai, élményei, meghatározzák felnőttkorunk gondolkodásmódját, életmódját.

A környezeti nevelés a tudatos természeti és környezeti értékrendre fókuszáló pedagógiai folyamat napjainkban minden életkor nevelésében, tanításában, oktatásában kiemelkedő helyet kell, hogy foglaljon el.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja kimondja, hogy az óvoda biztosítson a gyermekeknek változatos tevékenységet, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek természeti és társadalmi környezetéről.

A külső világ tevékeny megismerése műveltségterület alatt hangsúlyozni kell:

- a gyermeki aktivitást
- a gyermeki érdeklődést
- a természeti-emberi környezet megismerését
- a tárgyi környezet megismerését
- pozitív viszonyok alakulását
- tapasztalatokra épülő ismeretszerzést
- szülőföld és értékeinek megismerését
- ezek védelmére irányuló tevékenységet.

A környezettudatos magatartás alakításának fő színtere az óvodában a külső világ tevékeny megismerése, mint tevékenységforma. Ez olyan nevelési folyamatot kell, hogy jelentsen mely valamennyi nevelési területre kiterjed azokkal kölcsönhatásban van. Ez egy komplex tapasztalatszerzés, mely egységben mutatja, érzékelteti azt, ami a világban is egységesen érzékelhető.

Olyan szokásokat, szokásrendszert, viselkedésformákat igyekszünk megalapozni, mely a környezettel való harmonikus együttéléshez szükséges. Igyekszünk az óvodás gyermekek családjainak környezettudatos életvitelét megalapozni.

A környezettudatos környezetre figyelő magatartásformák és szokások kialakítása a célunk. Természetbarát életformára magával az élettel lehet nevelni.

Hiszünk abban, hogy a gyermekek nevelése, környezetbarát nevelés születéskor veszi kezdetét és folytatódik az óvodába lépéskor. Az óvodáskor megkezdése előtt közös programok szervezésével szeretnénk motiválni a szülőket.

Feladataink

Építenünk kell a gyermeki:

- érdeklődésre
- kíváncsiságra
- megismerési vágyra
- örömére
- kreativitására

Sokszínű viszonyt kell kialakítani az objektív világhoz.

A környezeti nevelés akkor eredményes, ha élményalapú és tevékenységre serkentő, ha nem szorul be a csoportszobába és az óvoda falai közé.

Együttélésre nevelés fontos feladatunk, mely magába foglalja a környezet tényleges védelmét is.

A környezet kultúra átadásával:

- életmódra
- gondolkodásmódra
- viselkedésmódra
- védelemre

- fejlesztésre
- okos és mértéktartó

felhasználásra ösztönzünk, így teljes személyiséget tudunk fejleszteni.

Módszerek

- *A megfigyelés módszerével* elsősorban a gyermekek megfigyelő és gondolkodó képessége fejleszthető. Ezzel kezdjük már óvodás korban az élettelen tárgyak, egyszerű természeti jelenségek, időjárás változások, élőlények érzékszervekkel felismerhető tulajdonságainak megfigyeltetését.
- *Leíró módszer:* A megfigyelt jelenségek rajzos ábrázolása illetve azok szóbeli megfogalmazása.
- Fontos megismerő módszer a *kísérletezés*, amely során a természetben nehezen megfigyelhető tanulmányozható jelenségeket szemléltetjük pl. rügyfakadás, csíráztatás.
- A módszerek között alkalmazzuk a *szenzitív játékokat* pl. érzékszerv játékok, beleélő képesség empátia képesség fejlesztő játékok.
- *Interaktív játékok* alkalmazásával, a társakkal való kommunikációt, egymással szinkron és aszinkron módon, a közös játékot segítjük elő.
- *Természet közeli foglalkozások* a természet csodáit mutatjuk be a gyerekeknek játékos módon pl. Duna – Dráva Nemzeti Park és egyéb helyszíni foglalkozások.

Az újfajta szemlélethez újfajta módszerre van szükség pl. **projekt pedagógiára**, konstruktív tanulási elemekre, alapvető természettudományos módszerekre.

Fejlesztenünk kell a gyermekek vitatkozó, érvelő, döntési képességét, kritikus gondolkodását. Tegyük fel rengeteg kérdést, hagyjuk őket gondolkozni, érvelni, vitatkozni. Hagyjuk őket véleményt mondani, indokolni.

Óvónő adjon mintát arra, hogyan lehet kérdezni, milyen kérdéseket lehet feltenni egy adott témában.

Ahhoz hogy hitelesen tudjuk képviselni a környezeti nevelést nem kell természettudományos ismeretekkel rendelkezni, de jó, ha megalapozzuk biológiai, ökológiai és természeti ismereteinket.

Nagyon fontos az érzelmi megközelítés, hiszen a gyermek a világot érzelmein keresztül éli meg.

Innovációs projekt alkalmazása

- Ezt a módszert újdonságként emeljük be tudástárunkba.

Innovációk létrehozása intézményi szinten és tagóvoda szinten is megtörténhet. Jó gyakorlatok átvételével az eredményesebb, hatékonyabb, „minőségibb” legyen az új gyakorlat a korábbihoz képest.

„Mi magunk legyünk az a változás, melyet látni szeretnénk a világban”
(Gandi)

Környezeti nevelés 4 fő területe:

A külső természeti környezet: természet, víz, levegő, talaj, növények, állatok

Külső ember alkotta környezet: épületek, hulladékkezelés, városi, falusi környezet

Belső természeti környezet: egészséges életmód, megfelelő napirend, egészséges életmód szokásainak megalapozása, táplálkozás, mozgás, betegséglelőzés

Belső személyes környezet: lelki élet egészséges, helyes önértékelés, énkép

Nevelési évünk bővelkedik rendezvényekben, színes programokkal melyek főként évszakokhoz, ünnepekhez, évszakokhoz kapcsolódik.

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Növények -gyógynövények -óvodakert	Tapasztalatszerzés. Növények gondozása csoportban és az óvoda udvarán. Virágültetés az óvoda udvarán, annak gondozása, öntözése. Gyógynövénykert és óvodakert gondozása évszaknak megfelelően. Séta az óvodához közeli természetvédelmi területekhez.
Állatok: háziállatok, vadállatok, madarak,	Séta, tapasztalatszerzés. Madarak

bogarak	<p>megfigyelése, költöző madarak, madáretető, madáritató gondozása évszaknak megfelelően. Madarak és fák napja. Házi és vadállatok csoportosítása. Állatok természetes környezetének megfigyelése. Kirándulás a Pécsi Állatkertbe. Más földrészek állataival való ismerkedés.</p> <p>Állatok világnapja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pónilovaglás - állatsimogató <p>Mackónap:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vadon élő állatokkal való ismerkedés <p>Bogártanya, bogárszálloda készítése, gondozása.</p> <p>Élő vagy papír akvárium készítése.</p>
Évszakok változásának hatása	<p>Megfigyelés, beszélgetés. Az időjárás elemeink és változásaink megfigyelése. Népi megfigyelések megismerése. Szimbolikus jelek használata (nap, felhő stb.)</p> <p>Séták.</p>
Lakóhely környezetünk rendje, tisztasága	<p>Séta az utcán, szelektív hulladékgyűjtés. Az óvoda környékének tisztán tartása, hulladék gyűjtő programok szervezése.</p>
Tágabb környezetünk megismerése, tisztaságának védelme	<p>Kirándulások:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Duna- Dráva Nemzeti Park - Basa Kert - Vakondtúra stb.
Természetvédelem	<p>Védelemre szoruló állatok, növények, szabályok a védett területeken. Pozitív viselkedési formák megismerése, elsajátítása. Szokások kialakítása (nem szemetelünk,</p>

	szelektív hulladékgyűjtés stb.) Papírgyűjtés, műanyagflakonok gyűjtése a szülők bevonásával.
Saját testünk egészségének védelme	Egészségprojektek alkalmazása, testi egészség, mozgás, mozgásos játékok. Orvos, védőnő, fogorvos látogatása. Egészséges táplálkozás, vitamindús étkezés igényének kialakítása. Gyümölcs és zöldségfogyasztás jótékony hatása.
Rendezvények a mozgás az egészséges életmódra nevelés jegyében	Egészségprojektek, egészségnapok, óvoda szintű sportnapok és kistérségi sportnapok.
További jeles napjaink, programjaink az ünnepek jegyében	Játszóházak, Márton nap, Mikulásvárás, Adventi készülődés, Új év köszöntés, Farsang, télűzés, Húsvét, gyermeknap.
Néphagyományok	Tájházak, hagyományörző házak megtekintése, programok szervezése.
Közlekedés	Biztonságos közlekedés szabályainak megismerése. Közlekedési eszközök csoportosítása. A közlekedés környezetszennyezései: <ul style="list-style-type: none"> - levegő és zajszennyezés - környezetbarát közlekedési formák megismerése, kerékpározás, túrázás.
Család	Az óvoda és a család együttműködése – együttnevelés a környezettudatos gondolkodásra és annak megalapozása (természetvédelem, higiénia, egészséges étkezés)
Kompetencia alapú téma javaslatok	
Levegő modul	Jó – rossz levegő (tapasztalatgyűjtés séták,

(július, augusztus, szeptember)	<p>kirándulások alkalmával)</p> <p>Közlekedés hatásai: por, gázok, zaj hatásai az emberekre és az élővilágra.</p>
<p>Tűz modul</p> <p>(október, november, december)</p>	<p>Tűz az ember barátja – ellensége. A nap mint energiaforrás. Játékos tapasztalatszerzések a tűz és a föld kapcsolata, tűz és víz kapcsolata, tűz és levegő kapcsolata. Tűzhely használata (főzés, sütés, melegedés). Gyümölcsaszalás. Gyertyaöntés. Mézeskalácssütés. Éghető és nem éghető anyagok megismerése.</p>
<p>Víz modul</p> <p>(január, február, március)</p>	<p>A víz tulajdonságainak megismerése, kísérletezések, megfigyelések. A csapvíz és természetes víz összehasonlítása. Ivóvíz fontossága, takarékoskodás a vízzel. Vizes játékok. Víz világnapja. Happy héthez csatlakozás.</p>
<p>Föld modul</p> <p>(április, május, június)</p>	<p>Egy gyerek egy palánta akció. Óvoda udvarának, balkonjának szebbé tétele, kertgondozás, virágoskert gondozás, gyógynövénykert gondozás, levélgereblyézés, locsolás stb. Csoportszobai élő sarok gondozása. Föld napja.</p>

Sikerkritériumok

Az óvodai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg az alábbiakban:

- több környezeti nevelési tartalom a tevékenységek kapcsán
- változatosabb környezeti nevelési módszerek
- az óvodapedagógus rendelkeznek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és szemlélettel, amelyek a környezettudatosság alakítása során mintaként szolgál.

- egyre több szülő vesz részt a programokon
- programszervezés – lehetőség szerint környezetkímélőbb legyen a program.
- Javul az óvoda tisztasága
- a gyerekek és a dolgozók szelektíven kezelik a papírhulladékot
- csökken a szemét mennyisége
- környezeti neveléssel kapcsolatos továbbképzésen vesznek részt az óvónők
- séták kirándulások alkalmával egyre tudatosabban készítjük fel a gyerekeket természetünk megóvására, tisztaságának megőrzésére.
- zöld óvoda elérése a jelentkező tagintézmények körében.

Záró gondolatok

A környezeti nevelés kultúrára, világképre és életmódra nevelés. Értéket közvetít, informál és motivál, de elsősorban az a szerepvállalást erősíti, ami szükséges a természeti erőforrások hatékony felhasználásához. Erősíti a felelősségvállalást a környezet állapotának megőrzéséhez. A környezeti nevelés a világon mindenhol azt jelenti őrizzük meg, javítsuk a környezet állapotát, előzzük meg a jövőbeli környezeti problémákat. Felismerteti a saját, személyes értékeinket, segít a jövő generációjának az önértékelésben és hozzájárul a környezeti problémákkal szembeni felelősség kialakításához.

Legfontosabb pedagógiai feladatunk tehát, hogy megismertessük a felnövekvő nemzedékkel az élővilág szépségét, annak sokféleségét, felébresszük bennünk a szeretetet és a felelősséget hogy felnőttként ne pusztítsák majd, hanem védjék és becsüljék azt.